

- Z a d y k o w i c z T.: W służbie Ewangelii życia. W: Świadek nadziei. Ks. prof. Janusz Nagórny twórca i nauczyciel teologii moralnej. Red. A. Derdziuk. Lublin 2008 s. 381-389.
- Z a r z y c k a B.: Psychologiczne korelaty kryzysu w trakcie formacji zakonnej. „Łódzkie Studia Teologiczne” 17:2008 s. 429-446.
- Z a w a d a S.: Starość – trendy czy passy? O przywrócenie ludziom starszym właściwego miejsca w społeczeństwie. „Teologia i Moralność” 4:2008 s. 221-252.
- Z e l l m a A.: Mobbing jako współczesny problem w szkolnym nauczaniu religii. „Katecheza rodzinna, parafia i szkoła” 6:2008 s. 147-167.
- Z y c h R.: Myśl moralna Prymasa Tysiąclecia w kazaniach ks. Jerzego Popiełuszki podczas Mszy Św. w intencji Ojczyzny. „Collectanea Theologica” 78:2008 nr 3 s. 132-143.
- Ż u r e k A.: Bóg miłosierny i do miłosierdzia wzywający. „Teologia Patrystyczna” 5:2008 s. 13-26.

ANDRZEJ DERDZIUK OFMCap
Instytut Teologii Moralnej KUL

VIII KONGRES TEOLOGÓW POLSKICH

Zorganizowany w dniach 13-16 września 2010 przez Radę Naukową Episkopatu Polski, pracującą pod przewodnictwem bpa Andrzeja Franciszka Dziuby, kolejny Kongres Teologów Polskich po raz pierwszy obradował w pomieszczeniach państwowego Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, którego częścią jest Wydział Teologiczny. Przedmiotem rozważań uczestników Kongresu był temat *Między sensem a bezsensem ludzkiej egzystencji. Teologiczna odpowiedź na fundamentalne pytania współczesnego człowieka*. W ramach spotkania polskich teologów miały miejsce sesje plenarne i grupy dyskusyjne oraz posiedzenia sekcyjne grupujące przedstawicieli poszczególnych dyscyplin teologicznych. Istotny element Kongresu stanowiły codzienne liturgie Mszy świętych celebrowane przez polskich biskupów, którzy głosili homilie wprowadzające w klimat obrad. Warto też wskazać na kulturotwórczy charakter imprez towarzyszących, które ukazywały możliwości ewangelizacji przez muzykę i sztukę.

Pierwsza sesja, mająca charakter uroczystego otwarcia, odbywała się w Auli UAM w Poznaniu. W jej trakcie przewidziano wystąpienia gospodarzy i organizatorów. W następującej potem sesji plenarnej referentami byli bp prof. Gerhard Müller oraz prof. Hans Waldenfels SJ. Podjęli oni zagadnienie chrześcijańskiej antropologii jako odpowiedzi na wyzwania współczesności oraz ukazania roli mądrości Bożej w prowa-

dzeniu ludzkiej historii. Dalszy ciąg obrad miał miejsce w pomieszczeniach Wydziału Fizyki UAM na Morasku. O. prof. Zdzisław Kijas OFMConv mówił na temat *Kim jest człowiek? Stwórcza dynamika Boga: między kreacjonizmem a ewolucjonizmem*. Referat ks. prof. Tadeusza Dzidka był poświęcony kwestii *Sens świata a poznanie Boga*. Kontynuacja refleksji nad wygłoszonymi referatami była prowadzona w ramach czterech grup dyskusyjnych podejmujących kwestie zaprezentowane przez prelegentów.

Sesja plenarna drugiego dnia obrad była moderowana przez ks. prof. Ireneusza Mroczkowskiego i obejmowała pięć referatów koncentrujących się wokół kwestii antropologicznych. Bp prof. Marek Jędraszewski mówił na temat *Ogrom cierpienia współczesnego człowieka a istnienie Boga*. Ks. prof. Paweł Bortkiewicz zajął się zagadnieniami z zakresu bioetyki w referacie *Człowiek wyłącznym panem życia? Sens czy bezsens ludzkiej egzystencji (eutanazja, aborcja, klonowanie)*. Przedłożenie o. dra hab. Witolda Kaweckiego było poświęcone kwestii *Sens aktywności człowieka wobec nieobecności Boga we współczesnej kulturze*. W swoim wystąpieniu ks. prof. Tadeusz Dola podjął problematykę *Quo vadis homo? O celu ludzkiej egzystencji*, zaś ks. prof. Marian Rusecki zaprezentował zagadnienie *Sens chrześcijaństwa a pluralizm religijny*. Reprezentanci różnych dyscyplin naukowych ukazywali miejsce człowieka we współczesnym kontekście kulturowym i pokazując zagrożenia stawiali pytania dotyczące lepszego sposobu artykułowania teologii nadziei. Prowadzona w grupach tematycznych dyskusja dowodziła konieczności refleksji interdyscyplinarnej, która będzie mogła znaleźć integralną odpowiedź na potrzeby współczesnego człowieka.

W trzecim dniu Kongresu sesji plenarnej przewodniczył ks. prof. Bogdan Czesz. Jako pierwszy swój błyskotliwy i pełen treści wykład wygłosił ks. prof. Jerzy Szymik. Mówiąc na temat *Relacja „wiara–rozum” w akcie poznania teologicznego*, wskazał na podstawowe pytania egzystencjalne człowieka, które mogą znaleźć odpowiedź jedynie w klimacie wiary chrześcijańskiej. W prezentacji ks. prof. Mariana Machinka *Nauka o prawie naturalnym jako przestrzeń spotkania wiary i rozumu* wybrzmiało przekonanie, że na płaszczyźnie prawa naturalnego można dziś szukać porozumienia z przedstawicielami współczesnej nauki i kultury. Ks. prof. Jerzy Dadaczyński w wykładzie *Jakiej logiki potrzebuje współczesna teologia?* skupił się na udowadnianiu konieczności korzystania przez teologię z logiki klasycznej, która kieruje się zasadą niesprzeczności. W wystąpieniu o. prof. Bogusława Kochaniewicza zostało przedstawione ujęcie *Sensu ludzkiej egzystencji według Jana Pawła II*. Dyskusja po referatach oraz w ramach grup tematycznych skupiała się na konieczności poszukiwania wspólnych płaszczyzn do dialogu ze współczesną kulturą.

Czwarty dzień Kongresu był poświęcony spotkaniom sekcijnym gromadzącym przedstawicieli poszczególnych dyscyplin teologicznych. Obradowano w 18 grupach obejmujących członków stowarzyszeń teologów oraz prawników kanonistów. Stowarzyszenie Teologów Moralistów miało w programie prezentację przewidzianych referatów oraz wybór nowych władz. W ramach dyskusji naukowej zaprezentowano dwa wystąpienia. W pierwszym z nich o. prof. Andrzej Derdziuk podjął zagadnienie *Rozum a poszukiwanie sensu moralnego*. Wychodząc od analizy obecnych trendów kulturowych wskazał on na potrzebę pogłębionej racjonalnej refleksji etycznej, która ma za zadanie wskazywanie drogi rozwoju ludzkości i uchronienie jej od nihilizmu i irracjonalizmu. Ks. prof. Alojzy Drożdż w referacie *Wiara racją sensu życia* ukazał

współczesne próby „produkowania sensu” i podkreślił niezbywalny charakter refleksji teologicznej w poszukiwaniu światła pełnego życia.

W sprawozdaniu Zarządu Stowarzyszenia Teologów Moralistów ks. prof. Ireneusz Mroczkowski, jako przewodniczący, wskazał na osiągnięcia ostatnich lat, do których zaliczył oficjalne zatwierdzenie i zarejestrowanie Stowarzyszenia jako kościelnej osoby prawnej oraz zatwierdzenie statutów. Zaprezentował też inicjatywy naukowe w postaci dorocznych spotkań naukowych i wydanych publikacji obejmujących materiały konferencji. Ponadto wskazał na działania upamiętniające i dokumentujące osoby wybitnych moralistów. W tym zakresie mieściły się wspomnienia zmarłych ks. Jana Pryszynta i ks. Tadeusza Rogalewskiego oraz księga pamiątkowa ku czci ks. Janusza Nagórno. Ważnym wydarzeniem było nadanie doktoratu *honoris causa* ks. prof. Stanisławowi Olejnikowi przez Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu. Radością zarządu STM jest redagowanie przez ks. prof. Jerzego Troskę i ks. dra Damiana Bryła czasopisma „Teologia i Moralność”, które jest wydawane pod patronatem Stowarzyszenia.

Po udzieleniu zarządowi absolutorium przystąpiono do wyboru nowych władz. Na kolejną kadencję zostali wybrani: ks. prof. Ireneusz Mroczkowski – przewodniczący; ks. prof. Marian Machinek – wiceprzewodniczący; ks. dr Jarosław A. Sobkowiak – sekretarz-skarbnik oraz ks. prof. Sławomir Nowosad – członek zarządu. Do zarządu wszedł też jako członek o. prof. Andrzej Derdziuk. W składzie nowej Komisji Rewizyjnej znaleźli się: ks. prof. Paweł Bortkiewicz; ks. prof. Jerzy Troska i ks. prof. Marian Graczyk. Spotkanie teologów moralistów ukazało konieczność koordynacji działalności Stowarzyszenia we wspólnym zajmowaniu stanowiska w aktualnych kwestiach moralnych i bioetycznych. Zaapelowano też o większe włączanie się w korzystanie ze strony internetowej Stowarzyszenia. Osobiste spotkania przyjacielskie, wymiana doświadczeń naukowych oraz okazja do zaprezentowania nowych publikacji stanowi o wartości dorocznych zjazdów naukowych, które winny być obowiązkowym elementem w kalendarzu teologa moralisty.

Zakończenie Kongresu Teologów Polskich dokonało się podczas sesji plenarnej, w której wziął udział Prymas Polski abp Józef Kowalczyk. Podsumowując obrady bp Andrzej Dziuba wskazał na integracyjną rolę Kongresu oraz konieczność pogłębianej refleksji nad jakością dialogu teologii ze światem współczesnym. Teologia winna mieć świadomość swej odpowiedzialności za nową ewangelizację kultury i winna otwierać się na dialog interdyscyplinarny. W przesłaniu Kongresu zwrócono uwagę na niepokojący charakter współczesnych zagrożeń antropologicznych i wezwano do dawania świadectwa nadziei płynącej z Ewangelii Jezusa Chrystusa. Poszukiwanie sensu nie jest skazane na porażkę, o ile duch ludzki, unosząc się na skrzydłach wiary i rozumu, będzie miał odwagę stawiać fundamentalne pytania i z cierpliwością poszukiwać na nie odpowiedzi.